

Tuomas Nevanlinna:

Itse asiasta kuultua

Kuulin tänään vanhan Beatles-jollotuksen *Eight days a week* radiosta kaksi kertaa. Ilman toistumista en olisikaan kiinnittänyt asiaan mitään huomiota. Yhteensattumissa on näet jotakin mieltäkiinnittävää: kun jokin satunnainen pikkuseikka toistuu lyhyen ajan sisällä, tuntuu kuin todellisuus itse olisi lähettänyt tutkiskeltavaksemme jonkinlaisen viestin.

No, aivan näin psykoottisiin tunnelmiin en sentään ajautunut! Tiedämmehän, että itse kappaleessa on varsin vähän mitään unohtumatonta. Se on loppujen lopuksi sula kertakäyttörenkutus, joka vailla esittäjiensä mainetta olisi mitä luultavimmin jo vaipunut unholaan. Vaikka kyllähän varhaisen Beatlesin pakoton energia, McCartneyn urkupistebasso ja Lennonin karisma asiaankuuluvine, muka vaikeroivine “ou-ou”-huutoineen tuhdisti paikkaavat vaikutelmaa....

* * *

Kappaleen mielenkiintoisin ulottuvuus löytyy sittenkin *sanoituksesta*. Vaikka ilmaus “eight days a week” on vertauskuvana kömpelö, jopa suoranaista *campia*, siinä samalla on jotakin vahvaa ja toimivaa.

“Seitsemän päivää viikossa” on yhtä kuin koko viikko, ja siis sama kuin “aina”. Niinpä se olisi oikeastaan riittänyt ilmaisemaan kappaleen banaalin perusajatuksen: poika ajattelee tyttöä alati ja haluaa tätä koko ajan. Mutta jos näin on, miksi sitten *lisätä* vielä yksi päivä?

* * *

Jos pojan rakkaus tekisi itseään tiettäväksi seitsemän päivää viikossa, tyttö voisi vastata rakkauteen riittävällä tavalla olemalla aina läsnä. Kuvitteellinen kertohokema *seven days a week* palauttaisi pojan rakkauden, enemmän tai vähemmän vastenmielisellä tavalla, eroottiseksi *tarpeeksi*, joka olisi mahdollista periaatteessa tyydyttää.

Mutta jos viikossa on päiviä yksi liian vähän, tulee ilmaistuksi, että rakkaudessa vastaavasti on jotakin enemmän. Se ei palaudu pelkkään seksiin tai jokapäiväiseen haluun. Siihen kuuluu liiallisuus, joka ei mahdu arkisiin kehyksiin. Rakkaus on *enemmän kuin paljon*.

Jos rakkaus kohdistuisi vain siihen, mikä tyttö havaitusti ja koetusti on, viikko riittäisi täyttämään ja tyhjentämään sen. Mutta rakkauden kohde ei tyhjene ominaisuuksiinsa. Rakkaus kohdistuu aina siihen ylimäärään, joka tekee toisesta juuri sellaisen kuin hän on, mutta jota kuitenkin ei voi tyypistää piirteeksi muiden joukkoon.

Kun rakkaus huutaa avukseen kahdeksatta päivää, se paljastaa kohdistuvansa siihen, mikä työssä on “enemmän kun hän itse”.

* * *

Kapitalismin alkuaikoina työnantajakuoro lauloi: “Ooh, I need your work babe ... seven days a week...” Tämän vaatimuksen periaatteellisena rajana toimi työvoiman uusintamisen näkökohta: jonkin verran palkkaa oli maksettava ja jonkin verran vapaa-aikaa taattava, jotta työläisten työkyky pysyisi yllä.

Poliittisena rajoitteena toimi varhaisen työväenliikkeen vastakamppailu, joka ymmärrettävästi tiivistyi juuri työajan lyhentämiseen.

Niinpä teollisessa länessä lopulta sävellettiin kappale *Five Days a Week*.

* * *

Entä nykyinen työelämä? Tekisi mieli sanoa, että sen työntekijöille esittämä vaatimus tiivistyy juuri huudahdukseen “*eight days a week*”. Eikä vain siinä mielessä, että tänään työnantajat kiristävät tehokkuuden nimissä viideltä tekijältä kahdeksan tekijän viikkotunnit. Kyse on myös ja ennen kaikkea ns. uuden työn luonteesta.

Beatlesin hahmossa 60-luku juhli nuorison vapautumista ulkoisista auktoriteeteista. Ja huuto “*eight days a week*” tuli nuoren rakastajan suusta. Haave ammatista, jossa työ ja harrastus, työ ja leikki, työ ja vapaa-aika yhdistyisivät on saman ajan tuote.

Nykyisessä informaatiotyön maailmassa tuo utopia on jossain määrin toteutunut. Mutta juuri silloin ylevä rakkauskaipuun huudahdus vaihtuukin kiduttavan vaatimuksen logiikaksi: työtä ei enää pidä vain tehdä, vaan sitä on hellittävä kuin omintaan, sitä on “rakastettava”. Firman asettamista työtehtävistä tulee MINUN projektejani, joista kannan vastuuta työajan yli. Ulkoinen vaatimus sisäistyy; vapaa tahto asettuu paradoksaalisesti toisen palvelukseen.

* * *

Uuden työn huippuosajasta ollaan kiinnostuneita nimenomaan sikäli kuin hän ei osaa mitään

tiettyä. Juuri hänen ammattitaidottomuudessaan, sitoutumattomuudessaan mihinkään erityiseen, piilee hänen erityinen lupauksensa.

Niinpä huippuosaja saa uurastaa seitsemän päivää viikossa, mutta vain jotta hänen “kahdeksas päivänsä” saataisiin ulosmitatuksi.

Ooh, I need your love babe...